

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

1. Algemene gegevens

Versiedatum	22.07.2020
Versienummer	2.0
Opdrachtnr. OG	6.3.2
Opdracht titel	Volksgezondheid Toekomstverkenning (VTV)
Startdatum opdracht	01.01.2020
Einddatum opdracht	31.12.2020
Opdrachtkosten huidig jaar	(10)(2b)
- Waarvan programma	
- Waarvan apparaat	
Opdrachtkosten levensduur	
- Waarvan programma	(10)(2b)
- Waarvan apparaat	
Toelichting opdrachtkosten	Deze opdracht is door VWS goedgekeurd met de 'Goedkeuringsbrief 2020, met kenmerk 1625286-1999 15-PG, d.d. 20-12-2019' voor bedrag van (10)(2b)
	Op verzoek van directie Publieke Gezondheid is deze reguliere opdracht uitgebreid met product 03 'Corona-inclusieve VTV' voor een bedrag van (10)(2b) (zie tevens 5. Plan van aanpak).
	Daarmee bedragen de totale kosten voor deze opdracht (10)(2b)
Wettelijke taak	Ja
Toelichting op wettelijke taak	N.v.t.
Wijze van verstrekking	Jaarlijks
Type opdracht	Onderzoek/Kennisintegratie/Uitvoering
Toelichting indien 'anders'	N.v.t.
Sturing	Output

2. Opdrachtgever

Ministerie / Directie	Ministerie van VWS
Programma	Volksgezondheid en Zorg
Programmahouder	(10)(2e)
Contactpersoon	

3. Opdrachtnemer

Directeur	(10)(2e)
Adv. accountmanagement	
Relatiebeheerder	
Offerteschrijver	
Opdrachtnr. SAP	V/060032/20

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

4. Offerteverzoek

Beleidscontext:

Om de volksgezondheid en zorg in Nederland op hetzelfde niveau te houden en waar nodig te verbeteren, is het voor VWS belangrijk inzicht te hebben in de gezondheid van de Nederlandse bevolking in de toekomst. In de wet op het RIVM is dan ook opgenomen, dat het RIVM periodiek rapporteert over de toestand en toekomstige ontwikkeling van de volksgezondheid. In dit domein vinden de werkzaamheden hiervoor plaats.

Het RIVM levert in domein 3 op het terrein van Toekomstverkenningen 3 producten op, waarvan de directie Publieke Gezondheid opdrachtgever is:

Directie Publieke Gezondheid
6.3.1 Rekenmodel(len) volksgezondheidseffecten (2020-2023)
6.3.2 Volksgezondheid Toekomstverkenningen (VTV)
Opdrachten van andere VWS directies
n.v.t.

Doel van deze producten is om toekomstscenario's over de volksgezondheid en zorg te (kunnen) maken. De rekenmodellen - onderhoud en het bouwen van de econometrische rekenmodellen - maken het mogelijk om tot toekomstscenario's te kunnen komen. De VTV is input voor beleid, de landelijke gezondheidsnota en verkiezingsprogramma's.

Er zal regelmatig overleg tussen de relevante contactpersonen van VWS en RIVM plaatsvinden om de voortgang en de behoefte van VWS te bespreken. RIVM zal relevante nieuwe ontwikkelingen signaleren richting opdrachtgever. Als er vertraging optreedt wordt dit direct gemeld en overlegd met de opdrachtgever. Daarnaast zullen de activiteiten die in het kader van dit onderdeel zijn uitgevoerd worden beschreven in reguliere voortgangsrapportages van RIVM aan VWS (2 maal per jaar).

Opdrachtbeschrijving:

VWS, directie PG, vraagt RIVM om in juni 2020 een VTV op te leveren die inzicht geeft in de belangrijkste ontwikkelingen en toekomstige maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid en zorg. Om de (kennis uit de) VTV flexibeler te kunnen benutten, verzoekt VWS het RIVM om haar kennisinfrastructuur te versterken en toegankelijker en robuuster in te richten. Het is de wens van VWS om het RIVM in staat te stellen om producten te leveren waar op specifieke momenten behoefte aan is, zoals vernieuwde toekomstscenario's in geval van vervroegde verkiezingen, verdiepingen op bepaalde thema's voor beleidsvorming en doorberekeningen van maatregelen t.b.v. kabinetsvorming.

Aanvullende opdracht 2020 corona-inclusieve VTV

Vanwege de coronapandemie vraagt VWS, directie PG, het RIVM om het VTV Toekomstscenario aan te passen en eind dit jaar op te leveren zodat de effecten van de coronapandemie beter meegenomen kunnen worden. Deze opdracht is een uitbreiding op de reguliere opdracht Volksgezondheid Toekomstverkenning (VTV) in 2020).

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

5. Plan van aanpak

Het RIVM is gevraagd om, in aanloop naar de Tweede kamer verkiezingen in 2021, in juni 2020 versneld een VTV uit te brengen. De relatief late start van de werkzaamheden voor deze VTV betekent dat een inhaalslag gemaakt moet worden en het op te leveren product geen volledige VTV (merknaam) zal worden. We spreken daarom van een VTV Toekomstscenario.

Doelgroepen VTV Toekomstscenario

Het VTV Toekomstscenario is primair bedoeld voor de ambtelijke top van het ministerie van VWS en haar beleidsmedewerkers, de ministeries waarvan het beleid effect heeft op gezondheid en zorg, en voor de wetenschappelijke bureaus van politieke partijen die de resultaten van de toekomstverkenning kunnen meenemen in hun partijprogramma. Daarnaast zijn er diverse andere doelgroepen die het VTV Toekomstscenario kunnen gebruiken om:

- prioriteiten te stellen en (gezamenlijk) beleid m.b.t. gezondheid en zorg verder vorm te geven: beleidsmedewerkers VWS en andere ministeries, regionale/lokale bestuurders en beleidsmedewerkers van gemeenten en GGD'en, verzekeraars en bestuurders van zorgorganisaties;
- kennis in te zetten voor inhoudelijke prioritering van doelstellingen en werkzaamheden en ten behoeve van onderwijs: landelijke en lokale kennisinstellingen, adviesraden en universiteiten/hoge scholen.

Voor deze verschillende doelgroepen zullen naar verwachting verschillende producten ontwikkeld moeten worden. Ook zullen verschillende communicatiekanalen ingezet moeten worden om deze doelgroepen goed te bereiken / bedienen.

Producten VTV Toekomstscenario

Uitgangspunt van het VTV Toekomstscenario is de VTV-2018. Het is de ambitie om zowel het trendscenario uit 2018 als de thema's van de toekomst (Zorgvraag van de toekomst, Bredere determinanten van gezondheid en Technologie) te actualiseren en te verrijken door middel van kwalitatieve analyses en kwantitatieve berekeningen. Dit gezamenlijk levert in juni 2020 een VTV Toekomstscenario op dat een zo goed als mogelijk vernieuwd (geïntegreerd) beeld schetst van de toekomstige uitdagingen op het gebied van gezondheid en zorg. Het VTV Toekomstscenario kan in verschillende vormen worden gepubliceerd (rapportvorm/een boekje). De wensen van bovenstaande doelgroepen zullen in kaart worden gebracht en in overleg met VWS zal de vorm worden bepaald.

Naast het publiceren van een papieren versie zullen de resultaten ook online gepubliceerd worden. Met de wens om een meer continue kennisinfrastructuur in te richten, geeft het RIVM er de voorkeur aan een nieuwe website Toekomstverkennen gezondheid en zorg in te richten, die met regelmaat geactualiseerd en aangevuld kan worden en daarmee een bredere kennisbasis vormt voor op bepaalde momenten gewenste toekomstscenario's en verdiepende uitwerkingen op specifieke thema's. Hierbij wordt ingezet op een website die ontsloten wordt via www.rivm.nl, die tevens toegang geeft tot voorgaande versies van de VTV. In 2020 zal een eerste versie van een digitaal platform beschikbaar kan zijn. De website biedt toegang tot diverse te downloaden grafieken, tabellen en figuren die gebruikt kunnen worden voor communicatieve doeleinden.

De op te leveren resultaten in juni 2020 zullen voorzien worden van een voorstel voor verdere uitwerking ten behoeve van de VTV-2024 en de daarvoor benodigde flexibele kennisinfrastructuur. Daarmee zal dan ook na de zomer van 2020 worden gestart. Ten behoeve van de toekomstige VTV's gaat het om het verder ontwikkelen van de expertise op het gebied van Toekomstverkennen. Dit betreft zowel het onderzoeken van nieuwe methoden voor het doen van Toekomstverkennen om bijvoorbeeld beter onzekerheden in kaart te kunnen brengen, en om

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

kwantitatieve maar ook kwalitatieve kennis bij experts beter te kunnen gebruiken en integreren in onze projecties. Daarnaast is er blijvende aandacht voor het verstevigen en uitbreiden van de aanwezige expertise m.b.t. Toekomstverkennen op het RIVM. Dit om ook makkelijker de aansluiting te kunnen maken bij verkenningen op het gebied van leefomgeving/milieu en infectieziekten, om de bredere determinanten van gezondheid op te kunnen nemen.

Vooruitlopend hierop heeft VWS verzocht in de offertes 2020 uit te gaan van één uniforme basisstructuur voor het rekendomein op gebied van volksgezondheid en zorg, waar in het verleden de verschillende onderdelen van Programma's 1 en 2 hun eigen rekenmodellen hadden. Dit is uitgewerkt in opdracht 3.1 Rekenmodel(len) Volksgezondheidseffecten. Dat raakt ook opdracht 1.3 Kennis verwerken, waar van oudsher het in stand houden van de kennisbasis voor de VTV onderdeel van was. Een deel van het reguliere budget van opdracht 1.3 is hiervoor overgeheveld naar opdracht 3.1. In 2020 zal dit leiden tot een gezamenlijk voorstel voor de inrichting van een versterkte en robuuste kennisinfrastructuur. Hierover en ook over de eventuele benodigde extra financiële middelen hiervoor, gaat het RIVM met VWS in gesprek.

Communicatie

Het RIVM zal bij de publicatie van het VTV Toekomstscenario in juni 2020 niet zoals gebruikelijk een groot VTV-congres organiseren, wel zal invulling gegeven worden aan een kleinschaliger lanceermoment bijvoorbeeld in Nieuwspoor. Daarnaast zal het RIVM de resultaten van het Toekomstscenario in diverse gremia proactief uitdragen. Te denken valt aan presentaties / MeetUps voor topambtenaren en beleidsmedewerkers van de betrokken ministeries, regionale bijeenkomsten en bijdragen aan bestaande congressen en bijeenkomsten van de diverse specifieke doelgroepen. Het ministerie van VWS zal de producten van het VTV Toekomstscenario aanbieden aan de Tweede Kamer.

Plan van aanpak

Om tot een vernieuwd VTV Toekomstscenario te kunnen komen is in 2019 gestart met een kwalitatieve verkenning van de belangrijkste onderwerpen en ontwikkelingen die spelen op het gebied van gezondheid en zorg. Hiervoor zijn de in de VTV-2018 gedefinieerde thema's van de toekomst (zorgvraag van de toekomst, bredere determinanten van gezondheid en technologie) het startpunt. Deze kunnen worden verrijkt op basis van nieuwe inzichten en aangevuld met ontwikkelingen die eerder nog niet meegenomen zijn. Hiertoe organiseert het RIVM in het vierde kwartaal van 2019 Toekomsttafels Gezondheid en Zorg, waarin visionairs zijn uitgenodigd om met elkaar te discussiëren over de brede thema's van de toekomst en de mogelijke impact daarvan op onze gezondheid en zorg. De opbrengst van deze Toekomsttafel(s) wordt ook gebruikt om richting te geven aan de thema's en indicatoren die kwantitatief worden geactualiseerd of nieuw opgenomen in het toekomstscenario. Deze actualisatie en/of uitwerking van (nieuwe) cijfers is afhankelijk van de beschikbaarheid van nieuwe data en/of databronnen ten opzichte van de in de VTV-2018 gebruikte cijfers. Tevens worden thema's geagendeerd die vragen om meer kwalitatieve verdieping. Gezien de korte doorlooptijd zullen deze thema's niet voor juni 2020 verder uitgewerkt kunnen worden. Deze zijn agenderend voor het proces (VTV) Toekomstverkennen Gezondheid en Zorg 2024.

Om te zorgen dat het VTV Toekomstscenario en uiteindelijk de VTV-nieuwe stijl breed betekenis krijgt bij de doelgroepen (politiek, over departementen, bij regievoerders als gemeenten en verzekeraars) zijn deze van begin af aan betrokken.

Ook het door MEVA/PG opgestarte interdepartementaal directeurenoverleg (SZW, BZK, IenW JenV, LNV en OCW) over impactvolle determinanten van gezondheid wordt benutten om de VTV bevindingen te toetsen en te verrijken. Speciale aandacht zal er daarom zijn voor het VTV-2018 thema Bredere determinanten van gezondheid. RIVM wil het interdepartementaal directeurenoverleg benutten als klankbord en ter toetsing van de uitwerkingen en resultaten. De

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

inzet van dit directeurenoverleg (rol/verantwoordelijkheid) ten behoeve van de VTV-nieuwe stijl wordt in het laatste kwartaal van 2019 gezamenlijk tussen RIVM en VWS besproken/bepaald.

Proces

De programmamanager van RIVM stemt direct af met haar contactpersoon bij VWS directie PG. PG heeft hiervoor een dedicated inhoudelijk contactpersoon aangewezen die tevens het interne VWS proces zal inrichten en begeleiden en die waar mogelijk aansluit bij bijeenkomsten vanuit het RIVM met betrekking tot het VTV Toekomstscenario. Strategische gesprekken worden opgeschaald via de lijn.

Uitwerking VTV-nieuwe stijl richting 2024

De ervaringen die worden opgedaan bij de uitwerking en de werkzaamheden voor het VTV Toekomstscenario worden meegenomen om in 2020 te komen met een plan van aanpak voor de VTV-nieuwe stijl in 2024 en de daarvoor op te richten brede, meer flexibele en toegankelijke kennisinfrastructuur. Van oudsher is de bredere ondersteuning, de dataverzameling en de modellering ten behoeve van toekomstverkenningen ondergebracht in de Kennisbasis, nu opdracht 1.3 Kennis verwerken. Dit is voor 2020 deels ondergebracht in opdracht 3.1 Rekenmodel(len) Volksgezondheidseffecten. In 2020 wordt de samenhang tussen de verschillende onderdelen opnieuw bekeken ten behoeve van het inrichten van een bredere, meer flexibele en toegankelijke kennisinfrastructuur. Het plan van aanpak VTV-2024 zal de kern worden van het offertevoorstel voor het jaar 2021 wat VTV betreft.

Aanvullende opdracht 2020 corona-inclusieve VTV

Het RIVM gaat aan de slag met een verkenning van wat de huidige coronapandemie betekent voor de Nederlandse volksgezondheid en gezondheidszorg. Daarbij zullen we naast de directe COVID-19 impact ook de meer indirecte effecten van de coronacrisis in kaart brengen. Dit gaat zowel over gezondheidseffecten door bijvoorbeeld afschaling of mijding van zorg waardoor reguliere zorg (zoals oncologie en cardiologie) niet altijd geleverd wordt en ook over effecten op langere termijn zoals sociaaleconomische effecten (welzijn, werkloosheid, inkomensongelijkheid). Een ander belangrijk onderwerp gaat in op de leefomgeving, waarin op subthema's als fysieke en sociale verdichting, milieu en klimaat en mobiliteit wordt ingegaan. In de corona-inclusieve Toekomstverkenning verkennen we wat deze korte en lange termijn effecten kunnen zijn. Gezien de onzekerheid, zowel wat betreft de vraag hoe lang de epidemie aanhoudt, alsook wat betreft de mogelijk effecten, worden meerdere scenario's uitgewerkt en uitgezet ten opzichte van het Trendscenario. Op welke wijze scenario's t.a.v. de aanwezigheid van corona kunnen worden meegenomen in kwalitatieve en kwantitatieve verkenningen van de toekomst moet nog nader uitgewerkt worden. Meer over de aanpak op hoofdlijnen is te vinden op: <https://www.rivm.nl/volksgezondheid-toekomst-verkenning-vtv/c-vtv>. We onderscheiden in de c-VTV de volgende vier inhoudelijke thema's en een overkoepelend thema:

- Thema COVID-19
- Thema Gezondheid (indirecte effecten COVID)
- Thema Zorg
- Thema Leefomgeving
- Thema Opgaven (overkoepelende boodschappen en perspectieven)

Doel, resultaat en scope

Het **doel** van dit project corona-inclusieve VTV is om beleidsmakers, kennisorganisaties, de regering en de politiek (kwantitatieve en kwalitatieve) inzichten te verschaffen in de toekomstige ontwikkelingen voor gezondheid en zorg. De ontwikkelingen in de context van corona koppelen we aan de bestaande en nieuwe (maatschappelijke) opgaven dit met zich meebrengt. Middels een aantal kernboodschappen adresseren we kansen en bedreigingen voor de volksgezondheid en zorg. We beschouwen de korte termijn (0-5 jaar) en middellange termijn (5-20 jaar).

Het **resultaat** van dit project is een document (synthese) met een samenvattend verhaal van circa

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

6. Raakvlakken met andere opdrachten

Het thema Bredere determinanten van gezondheid heeft raakvlakken met de additionele opdracht die de DVG aan RIVM wil geven om de impact van (interventies op het terrein van) brede determinanten op gezondheid en zorg te onderbouwen, te berekenen en eventueel (causaal) verband aan te tonen. Hierover zal nauw afgestemd worden tussen beide opdrachten.

De thema's uit de VTV raken de drie RIVM-domeinen en daarmee het werk in verschillende opdrachten die het RIVM uitvoert. Op de samenhang hiertussen en de lessen die hieruit geleerd kunnen worden, wordt toegezien door het RIVM-brede projectteam dat aan de slag gaat.

Aanvullende opdracht 2020 corona-inclusieve VTV

De uitbreiding op de VTV-offerte heeft betrekking op de corona-inclusieve VTV die eind 2020 wordt opgeleverd. Om het beleid te voorzien van actuele inzichten worden tussentijds kort-cyclisch rapportages gemaakt die zijn gericht op indirecte effecten van corona. Het karakter van de beide producten en het proces hoe te komen tot die producten verschilt wezenlijk. Wel wordt nagestreefd beide producten zo goed mogelijk op elkaar aan te sluiten omdat het kort-cyclische bouwstenen kan leveren voor de c-VTV.

7. Samenwerking en internationale aspecten

De VTV wordt van oudsher in samenspraak en consultatie met veel verschillende stakeholders gemaakt. Om te zorgen dat het Toekomstscenario en uiteindelijk de VTV-nieuwe stijl breed betekenis krijgt bij de doelgroepen (politiek, over departementen, bij regievoerders als gemeenten en verzekeraars) zullen we deze van begin af aan betrekken.

Aanvullende opdracht 2020 corona-inclusieve VTV

Het RIVM maakt een VTV nooit alleen en heeft daarvoor kennis en informatie van diverse kennispartners nodig. Verschillende partijen hebben cijfers over impact van Corona (directe en indirecte effecten op gezondheid en zorg) gepubliceerd. Waar relevant wordt daarom - oa via het kanaal van de kort-cyclische rapportage indirecte effecten - samenwerking gezocht met de planbureaus SCP en CPB, PBL, NZa, ZIN, NIVEL, ZonMw, IKNL, WV's, patiëntenverenigingen en zorgkoepels.

In c-VTV is ook de internationale dimensie van belang. Dit gaat om de internationale context rond de initiatie en verspreiding van het virus, om internationale vergelijkingen te maken met andere landen en om de Nederlandse wijze van corona-toekomstverkennen uit te dragen. Daartoe wordt er ook vanuit de VTV meegewerkt en bijgedragen aan het Joint Action programma Population Health Information Research Infrastructure (PHIRI) for COVID-19. In PHIRI participeren in totaal 30 Europese landen (EU en EFTA). In deze uitbreiding op de offerte wordt een post opgenomen om de internationale verbinding op dit onderwerp te kunnen maken in de periode tot eind 2020.

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

8. Productenkalender

Productnr. OG	Productomschrijving	Opleverdatum
01	VTV Toekomstscenario - vervallen	30.06.2020
02	Online publicatie en communicatie	31.12.2020
03	Corona-VTV	31.12.2020

9. Kosten producten en diensten

Productnummer OG	01
Titel product	VTV Toekomstscenario - vervallen
Opleverdatum	30.06.2020
Productnummer RIVM	V/060032/20/TS
Type product	Rapportage
Toelichting indien anders	N.v.t.
Sturing	Output
Productkosten huidig jaar	
- Waarvan programma	
- Waarvan apparaat	(10)(2b)
Productkosten levensduur	
- Waarvan programma	
- Waarvan apparaat	
Toelichting productkosten	Materiele kosten zijn o.a. ten behoeve van het organiseren van enkele bijeenkomsten en de rapportage van de resultaten.

Specificatie	Aantal	2020	2020	2021	2022	2023
Expert tarief				0	0	0
Hoog tarief				0	0	0
Midden tarief				0	0	0
Laag tarief				0	0	0
Sub-totaal				0	0	0
Materiële kosten			(10)(2b)	0	0	0
Totaal kosten (bruto)				0	0	0
-/- opbrengst derden				0	0	0
Totaal kosten (netto)				0	0	0
- Waarvan programma				0	0	0
- Waarvan apparaat				0	0	0

Productnummer OG	02
Titel product	Online publicatie en communicatie
Opleverdatum	31.12.2020
Productnummer RIVM	V/060032/20/WB
Type product	Digitaal product
Toelichting indien anders	N.v.t.
Sturing	Output
Productkosten huidig jaar	
- Waarvan programma	(10)(2b)

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

- Waarvan apparaat
Productkosten levensduur
- Waarvan programma
- Waarvan apparaat
Toelichting productkosten

(10)(2b)

Materiele kosten zijn o.a. ten behoeve van de online publicatie van de resultaten (website) en het vervaardigen van enkele communicatiemiddelen (fimpjes etc.).

Specificatie	Aantal	2020	2021	2022	2023
Expert tarief			0	0	0
Hoog tarief			0	0	0
Midden tarief			0	0	0
Laag tarief			0	0	0
Sub-totaal			0	0	0
Materiële kosten		(10)(2b)	0	0	0
Totaal kosten (bruto)			0	0	0
-/- opbrengst derden			0	0	0
Totaal kosten (netto)			0	0	0
- Waarvan programma			0	0	0
- Waarvan apparaat			0	0	0

Productnummer OG 03
Titel product Corona-VTV
Opleverdatum 31.12.2020
Productnummer RIVM V/060032/20/CV
Type product Digitaal product
Toelichting indien anders N.v.t.
Sturing Output
Productkosten huidig jaar
- Waarvan programma
- Waarvan apparaat
Productkosten levensduur
- Waarvan programma
- Waarvan apparaat
Toelichting productkosten

(10)(2b)

De materiële kosten o.a. ten behoeve van de online publicatie van de resultaten (website) en het vervaardigen van enkele communicatiemiddelen (fimpjes etc.) zijn opgenomen in deelproducten 01 en 02. De extra kosten voor 2020 betreffen m.n. personele kosten.

Specificatie	Aantal	2020	2021	2022	2023
Expert tarief			0	0	0
Hoog tarief			0	0	0
Midden tarief			0	0	0
Laag tarief			0	0	0
Sub-totaal			0	0	0
Materiële kosten		(10)(2b)	0	0	0
Totaal kosten (bruto)			0	0	0
-/- opbrengst derden			0	0	0
Totaal kosten (netto)			0	0	0
- Waarvan programma			0	0	0
- Waarvan apparaat			0	0	0